

Використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій на заняттях з англійської мови у збо (немовні спеціальності)

Ценко Тетяна Анатоліївна ¹

Опубліковано	Секція	УДК
28.02.2023	Освіта/Педагогіка	372.881.111.1

DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7701715>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. Робота присвячена актуальній проблемі використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій на заняттях із іноземної мови зі студентами немовних спеціальностей у ЗВО.

Відзначено, що використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій у роботі з навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей у ЗВО відкриває нові перспективи у сфері викладання іноземних мов та сприяє реалізації оптимальних педагогічних умов таких, як забезпечення наступності навчання всім видам іншомовної мовної діяльності у процесі дистанційного навчання, особистісно-орієнтована освіта, індивідуальна траєкторія навчання, формування професійних компетенцій, навичок самоосвіти та саморозвитку студентів, навичок проектної та дослідницької діяльності, а також організація управління та контролю сформованості іншомовної комунікативної компетенції у процесі дистанційного навчання.

Визначено також провідні ризики використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій у роботі з навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей у ЗВО. Зокрема, з'ясовано, що ефективність роботи в онлайн-середовищі новітніх технологій залежить від таких технічних параметрів, як наявність та стабільність доступу до мережі Інтернет, якість функціонування ПК (або мобільного пристрою), мікрофона, навушників, відеокамери. Отже, технічні труднощі можуть перешкоджати повноцінній участі студентів у процесі навчання, а іноді й зовсім блокувати вільний доступ до нього, що призводить до зниження продуктивності. Цей факт вимагає від викладача оперативних дій та наявності арсеналу «запасних» ресурсів та інструментів, щоб технічні неполадки мінімально вплинули на якість роботи та засвоєння навчального матеріалу.

Підкреслено, що залучення таких онлайн-платформ, як Microsoft Teams, Zoom та ін. дозволяє активізувати мовленнєву діяльність студентів, розвивати вміння використання комп'ютерної техніки. Обидва сервіси перебувають у стадії активного розвитку, функції удосконалюються розробниками, відтак, викладачам необхідно стежити за актуальними змінами та обирати найбільш доречний варіант для провадження навчальної діяльності. Водночас ефективне впровадження дистанційного навчання на основі онлайн-платформ та інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземних мов обмежується відсутністю методичних рекомендацій, розробок,

¹ старший викладач кафедри іноземних мов історичного та філософського факультетів, ННІ філології Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна, 01601, м. Київ, вул. Володимирська 64, <https://orcid.org/0000-0003-3158-8137>

посібників, а також недостатнім технічним оснащенням студентів, відсутністю «живого» спілкування.

Ключові слова: іноземна мова, вища освіта, навчальна компетенція, іншомовна компетенція, інформаційно-комунікативні технології.

Using the latest information and communication technologies in English classes (non-language specialties)

Annotation. The work is devoted to the actual problem of using the latest information and communication technologies in foreign language classes with students of non-linguistic specialties of universities.

It was noted that the use of the latest information and communication technologies in the work of teaching foreign languages to students of non-linguistic specialties of universities opens up new perspectives in the field of teaching foreign languages and contributes to the implementation of optimal pedagogical conditions, such as ensuring the continuity of teaching in all types of foreign language activities in the process of distance learning, person-oriented education, individual learning trajectory, formation of professional competencies, self-education skills and self-development of students, project and research skills, as well as organization of management and control of the formation of foreign language communicative competence in the process of distance learning.

The leading risks of using the latest information and communication technologies in the work of teaching foreign languages to students of non-linguistic specialties of universities are also identified. In particular, it was found that the effectiveness of work in the online environment of the latest technologies depends on such technical parameters as the availability and stability of access to the Internet, the quality of the functioning of the PC (or mobile device), microphone, headphones, video camera. Therefore, technical difficulties can prevent the full participation of students in the learning process, and sometimes completely block free access to it, which leads to a decrease in productivity. This fact requires the teacher to take prompt actions and have an arsenal of “spare” resources and tools so that technical problems minimally affect the quality of work and the learning of educational material.

It is emphasized that the involvement of such online platforms as Microsoft Teams, Zoom, etc. allows to activate students' speech activity, to develop the ability to use computer technology. Both services are in the stage of active development, the functions are being improved by developers, therefore, teachers need to monitor the actual changes and choose the most appropriate option for conducting educational activities. At the same time, effective implementation of distance learning based on online platforms and information and communication technologies in learning foreign languages is limited by the lack of methodological recommendations, developments, manuals, as well as insufficient technical equipment of students, lack of “live” communication.

Keywords: foreign language, higher education, educational competence, foreign language competence, information and communication technologies

Вступ

Донедавна дистанційне навчання являло собою одну з перспективних альтернативних можливостей організації освітнього процесу, і в педагогічній спільноті точилися дискусії щодо доцільності та ефективності зазначеної форми організації навчального процесу. Однак в умовах карантину та повномасштабного військового вторгнення РФ до України дистанційне навчання стало не потенційною можливістю, а необхідністю, у тому числі для тих, хто не був готовий до цього. Особливо актуальними для педагогів стали питання: як організувати дистанційне навчання, які засоби

взаємодії в інформаційному середовищі використовувати та які методи навчання є найефективнішими у дистанційному форматі.

Застосування новітніх інформаційно-комунікативних технологій підвищує та вдосконалює ефективність освітнього процесу, що значною мірою залежить від рівня підготовки педагогів до реалізації дистанційного навчання, а також від готовності самих студентів навчатися в умовах дистанційної освіти. Не менш важливим для ефективного освітнього процесу в умовах дистанційного навчання є науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення.

Багато викладачів навчальних закладів зіткнулися з новими форматами новітніх інформаційно-комунікативних технологій, які необхідно було освоювати в найкоротший термін. Одним із таких форматів є різні онлайн-платформи. Використання цих платформ для дистанційного навчання обумовлено ситуацією, що склалася з пандемією коронавірусної інфекції, у зв'язку з чим виникла необхідність підвищити якість освітнього процесу, розширити можливості освітнього середовища та підвищити ефективність навчання студентів.

Огляд літератури. Аналіз досліджень і публікацій показав, що в останні роки проблема використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій у процесі навчання іноземної мови досліджується за такими напрямками. Загальні аспекти послугування інноваційними технологіями у вивченні іноземної мови розглянуто в роботах Б. Бурлімової [3],

Ю. Буровицької [4] та І. Костенко [10]. У дослідженні І. Карпи виокремлено переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення рівня англомовної компетенції студентів [9]. С. Бондар [2],

Г. Вавілова [5] та А. Жульківська вивчають закономірності використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях із іноземної мови за професійним спрямуванням [8]. У працях А. Безрукової [1] та О. Давиденко [7] увагу зосереджено на особливостях організації процесу викладання іноземної мови у ЗВО в умовах дистанційного навчання. Л. Васильченко у своїй статті [6] пропонує характеристику функціональних можливостей програм Microsoft Teams та Zoom у дистанційному навчанні англійської мови.

Водночас наразі відсутні спеціалізовані дослідження, покликані виявити закономірності послугування новітніми інформаційно-комунікативними технологіями на заняттях із іноземної мови зі студентами немовних спеціальностей у ЗВО. Підвищення ефективності використання цих технологій у навчальному процесі ЗВО є важливим завданням для педагогів. Сукупність наведених чинників зумовлює актуальність теми дослідження.

Мета дослідження – описати основні особливості використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій на заняттях із іноземної мови зі студентами немовних спеціальностей у ЗВО.

Результати

Розглянемо закономірності організації навчального процесу вивчення іноземної мови студентами немовних спеціальностей у ЗВО з використанням новітніх інформаційно-комунікативних технологій. Залучимо до розгляду педагогічні можливості послугування таким програмним забезпеченням, як Microsoft Teams та Zoom.

Онлайн-платформа MS Teams формує для сфери освіти «єдиний цифровий простір для спілкування, контенту, завдань та додатків, що дозволяє педагогам організувати динамічне навчальне середовище» [6]. MS Teams дозволяє створити унікальне онлайн-середовище для дистанційного навчання за допомогою набору ефективних

інструментів, а саме: формування команд та каналів із власним контентом, організація відеозустріч (зборів) у рамках команди або каналу та їх потужний функціонал (зокрема, розподіл аудиторії на групові кімнати) під час відеозустрічі, демонстрація екрану, чат, дошка, піднята рука, запис зборів, управління учасниками зборів), призначення завдання студентам із можливістю зворотного зв'язку та оцінки, розміщення та зберігання навчальних матеріалів та іншого контенту, ведення записника, можливість інтеграції зовнішніх додатків, імерсивний засіб читання (для реалізації інклюзивної освіти). Опанування викладачами та студентами названими технологіями та їх впровадження у навчальний процес створює передумови для успішного навчання у дистанційному форматі. На наш погляд, онлайн-платформа MS Teams утворює технологічне підґрунтя, яке може бути використане для вивчення іноземної мови.

Більшість студентів використовують для дистанційних занять персональний або стаціонарний комп'ютер. Саме ці електронні пристрої забезпечують оптимальну підтримку функцій, що пропонуються MS Teams, та дозволяють повною мірою реалізувати дидактичні та методичні завдання. Однак деякі студенти навчаються на платформі за допомогою мобільних пристроїв, що створює певні обмеження для активної участі в занятті, а саме: труднощі в навігації цифровим простором, у візуальному сприйнятті навчального контенту та роботі з ним (наприклад, спільне редагування документів не завжди доступне в мобільному додатку MS Teams, редагування документа та створення власних інтелектуальних продуктів на мобільному пристрої обмежує набір інструментів і займає більше часу). Тому для онлайн-занять в MS Teams технічним вимогам найбільше відповідає ПК.

Поряд із технічними проблемами під час організації онлайн-занять із іноземної мови на платформі MS Teams також виникають інші труднощі. Серед них більшість пов'язана зі складністю сприйняття інформації, що з одного боку, зумовлюється технічними параметрами електронних пристроїв, з іншого боку – особливостями дистанційного формату спілкування (відсутність прямого безпосереднього контакту з викладачем та іншими студентами, пов'язана з цим велика енерговитратність та зменшення обсягу засвоюваного матеріалу). У той час, як перша складова проблеми носить суто технічний характер, друга залежить від методичної компетентності викладача і може бути зведена до мінімуму за допомогою методично грамотного розподілу навчального матеріалу, правильно підібраних завдань і зміни видів діяльності.

Також слід зазначити фізіологічні (тривале перебування в положенні сидячи, навантаження на очі, спину) і психологічні труднощі. Дану специфіку онлайн-заняття рекомендується враховувати викладачеві, створюючи, наприклад, розвантаження для очей у вигляді вправ «поза екраном» (робота в зошитах та ін.) або, можливо, фізичної активності («руханка із використанням іноземної мови» і т. ін.) та сприятливу емоційну атмосферу. Названі проблеми властиві й для традиційного формату навчання, однак у онлайн-режимі вони набувають своєї специфіки та вимагають спеціальних інструментів вирішення.

Характерною особливістю Teams є можливість організації занять у режимі онлайн за допомогою функції «збори», яка, на відміну від безкоштовної версії «Zoom», не обмежена за часом. Збори можуть бути проведені в режимі аудіо- або відеозв'язку. Передбачено спільний доступ до екрану, що дозволяє учасникам зборів демонструвати свої екрани. У зборах можуть брати участь як користувачі, що входять до команди, так і запрошені учасники.

У випадку проведення відеозборів є можливість представлення зображення учасників: галерея (до дев'яти осіб), велика галерея (до сорока дев'яти осіб), режим

«разом» (показує всіх учасників). Передбачено відеозаписи цих зборів, які можуть бути доступні для перегляду [6].

Під час проведення зборів викладач може регулювати права учасників: хто виступатиме; використання мікрофона, камери та інше. Є можливість використання дошки та чату.

Організація зборів можлива двома способами: планування, розпочати зараз. «Планування» здійснюється в календарі. «Почати зараз» дозволяє в режимі реального часу запустити збори в команді і запросити інших учасників.

Онлайн-режим навчання дає, по-перше, можливість саме синхронного впровадження зазначених ресурсів у навчальний процес, коли всі мають індивідуальний електронний пристрій та доступ до мережі Інтернет, на відміну від традиційного офлайн-формату, для якого характерна проблема наявності аудиторій, оснащених необхідною технікою. По-друге, робота з новими технологіями та ресурсами підвищує навчальну активність, креативність, самостійність студента, дозволяє змінювати види діяльності під час занять та мінімізувати монотонність.

Функціональні можливості цифрового простору MS Teams у сукупності із зовнішніми ресурсами дозволяють планувати, створювати та виконувати різноманітні письмові та усні завдання. Таким чином, онлайн-режим навчання на базі MS Teams допомагає втілювати методичні ідеї викладача іноземної мови, створювати автентичне середовище та сприяє творчій активності, самореалізації студентів та формуванню навички спільної роботи (онлайн-заняття як «тімбілдинг») [6].

Форми роботи на онлайн-занятті з іноземної мови визначаються технічними умовами платформи. MS Teams має насамперед інструменти для організації фронтальної (онлайн-зустріч у команді), групової (онлайн-зустріч у каналах або кімнатах) та індивідуальної роботи. Велика увага приділяється індивідуальним формам роботи, незважаючи на те, що вони не є високоефективними у навчанні іноземної мови.

Частотне звернення до індивідуальної роботи може бути методично обґрунтованим, або ж викладач не повною мірою використовує функціонал платформи. Робота в парах проводиться в онлайн-режимі в малому обсязі, оскільки її складно (за часом) організувати на платформі.

Як і в традиційному форматі навчання, в процесі онлайн-навчання іноземної мови на базі MS Teams наявні можливості (хоч і різні за складом комплексу інструментів) для формування всіх видів мовної діяльності: читання, аудіювання, письма та говоріння. У випадку роботи у цифровому просторі – це потенціал платформи та зовнішніх ресурсів, методичний набір викладача, навчальна активність студента.

Платформа Zoom дозволяє спілкуватися в режимі реального часу, що є провідним чинником при виборі дистанційної форми навчання студентів іноземної мови. Завдяки своїм функціональним особливостям Zoom дає викладачам можливість проводити заняття максимально ефективно, наскільки це можливо за дистанційного формату навчання.

Платформа Zoom пропонує комунікаційне програмне забезпечення, що є однією з основних переваг даної системи, що об'єднує відеоконференції, чат та спільну роботу студентів та викладачів за допомогою різних функцій. Головною метою навчання іноземної мови є розвиток комунікативної компетенції, що, у свою чергу, має на увазі формування та розвиток комунікативних умінь студентів зі сприйняття усного мовлення на слух, говоріння, читання та писемного мовлення іноземною мовою [6]. Отже, для розвитку вказаних вище умінь найбільш перспективними для навчання іноземних мов у ЗВО є можливості онлайн-платформи Zoom.

Розглянемо основні переваги та недоліки роботи з цією платформою.

Відомо, що в процесі навчання іноземних мов студенти та викладачі залучаються до комунікації у різних видах та формах. Онлайн-платформа Zoom допомагає реалізувати дані умови, оскільки викладач-організатор надає можливості для усного та письмового спілкування, використовуючи численні функції, які пропонує дана система. Наприклад, він може організувати аудіо- та відеосприйняття для учнів, які присутні на конференції, що сприятиме відпрацюванню навичок аудіювання та читання.

Однією з переваг платформи Zoom є функція запису заняття. Викладач у такий спосіб зможе відтворити попередні заняття, які студенти пропустили. Або ж студенти можуть самостійно переглянути пропущене заняття у зручний для них час.

Також великим плюсом Zoom є демонстрація екрану. Організатор показує на екрані свого гаджета необхідні для заняття інформаційні матеріали (аудіо- та відеофайли, презентації, електронні версії навчальних посібників та наочних матеріалів), які відображаються на цифрових пристроях студентів.

Цікавою є така функція платформи Zoom як чат. Викладач має можливість надсилати посилання на навчальні матеріали, контрольні, тести, а також коментарі та зауваження, як групі, так і певному студенту. Дуже зручно користуватися такою функцією, як планування конференції та швидке розсилання потрібного покликання учасникам конференції. При цьому запис можна редагувати та змінювати, а спливаюче вікно нагадування не дасть організатору забути про майбутній захід.

Онлайн-платформа Zoom також має таку необхідну функцію, як передача ролі організатора іншому учаснику конференції. Деякі інтерактивні програми не синхронізовані між викладачем і студентами, тобто. надсилаючи посилання на певне завдання, організатор не бачить усіх дій присутніх на конференції. Використовуючи вказану функцію, викладач запускає завдання на своєму гаджеті, передає управління мишею студентові та спостерігає за процесом виконання ним завдання.

Серед інших переваг онлайн-платформи Zoom можна виділити такі:

- вимагає менше оперативної пам'яті комп'ютера;
- доступна трансляція екрана з мобільних пристроїв (проте при цьому вимикається камера);
- платформа переважно працює стабільно, незважаючи на велике навантаження через велику кількість користувачів;
- можливість вимикання камери та мікрофона, коли у цьому виникає потреба.

Незважаючи на свої явні та очевидні переваги, платформа Zoom має окремі недоліки. Найбільш суттєвим є обмеження сесії – 40 хвилин. Цього цілком достатньо для традиційного уроку в середній школі, але недостатньо для студентів вищих навчальних закладів. Необхідно знову заходити за покликанням, що вимагає певного часу в умовах його постійного браку. Можна активувати платну версію, але, на жаль, в повному обсязі освітні організації не можуть виділити для цього кошти.

Працюючи з цією платформою, можна переконатися, що Zoom вимагає наявності швидкісного інтернету та якісного пристрою відеозв'язку. Також на адресу платформи надходить багато критики через проблеми з безпекою.

Зловмисники використовують підроблені домени Zoom для поширення шкідливого програмного забезпечення та отримання доступу до чужих відеоконференцій. «У програмі наявні вразливості, які можуть призводити до витоку персональних даних користувачів» [6].

У ситуації, що склалася, думки як викладачів, так і студентів з приводу використання платформи Zoom та взагалі дистанційного формату навчання в українських вишах розділилися. Переважно цей сервіс оцінюється як хороша платформа для дистанційного навчання та онлайн-конференцій, яка має простий та

зрозумілий інтерфейс, працює на різних гаджетах: смартфоні, комп'ютері, планшеті та інших пристроях.

Тим не менш, досить частими стають претензії щодо того, що використання платформи Zoom вимагає великих витрат часу на технічну організацію заняття, у зв'язку з чим студенти отримують менший обсяг матеріалу. Також при роботі в Zoom виникають складнощі із залученням усіх учасників групи до роботи над матеріалом, тому що не всі присутні беруть активну участь у роботі на занятті.

З одного боку, відсутність контролю видається великою перевагою дистанційного навчання, але насправді вимагає від студентів самодисципліни, мотивації та відповідальності. Більшість сучасних молодих людей такими характеристиками не наділені, що заважає їм якісніше брати участь у процесі навчання.

Проте більшість студентів та викладачів вважають платформу Zoom і в цілому дистанційний формат навчання дуже зручним рішенням у ситуації пандемії. Важливо, що у студентів із обмеженими можливостями здоров'я з'явилося більше шансів займатися повноцінніше. Також багато хто вважає великим плюсом, що додаток Zoom безкоштовний, хоча і має обмеження за часом вільного використання.

Таким чином платформа Zoom, як і будь-яка інша форма дистанційного навчання, має свої переваги та недоліки. Тим не менш, вона є найбільш ефективною для проведення занять з іноземної мови в умовах пандемії, оскільки дозволяє зберегти такий важливий чинник успішності набуття основних навичок та умінь, як комунікація, без якої неможливо опанувати мовною компетенцією, що постає основним результатом навчання іноземної мови.

Розглянемо провідні форми роботи зі студентами немовних спеціальностей на заняттях із англійської мови в ЗВО, в ході яких можуть бути використані можливості онлайн-платформ Microsoft Teams та Zoom.

Оскільки вся навчальна діяльність здійснюється онлайн, студенти більше не потребують спеціального обладнання для проведення презентації (для цього достатньо скористатися функцією «демонстрації екрану» на будь-якій із платформ, де проводяться навчальні заняття), а також мають доступ до численних інтернет-джерел для пошуку необхідної інформації. Але, незважаючи на це, метод проектів і в контексті дистанційної освіти використовується порівняно рідко і, отже, потребує вдосконалення. З огляду на це відзначимо деякі особливості організації проектної діяльності в Zoom та Microsoft Teams з метою розвитку комунікативних навичок на дистанційних заняттях.

По-перше, короткострокові (тривалістю не більше одного-двох тижнів) та вузькоспрямовані проекти найкращі для роботи в онлайн-форматі. Вони не лише дозволяють студентам продуктивніше розподілити час та обсяг роботи, а й не збільшують загальне робоче навантаження обох сторін навчального процесу [3].

По-друге, надання студентам права вибору теми для проектної діяльності може значно підвищити їх інтерес та мотивацію до активної участі у роботі. Більше того, є сенс об'єднувати в малі групи студентів з різними рівнями володіння мовою, оскільки це сприятиме скороченню використання рідної мови під час усного обговорення в Zoom та Microsoft Teams.

На додаток до цього важливим етапом у роботі над проектом у Zoom та Microsoft Teams є його оцінювання. Оскільки головна мета проектної діяльності на занятті з практики мовлення – розвиток комунікативних навичок та спілкування іноземною мовою у відносно природних умовах, основною вимогою до роботи служить усне обговорення учасниками матеріалів проекту у позанавчальний час. Для контролю та оцінювання викладачем того, як проходила робота, зустрічі студентів у форматі відеоконференції Zoom та Microsoft Teams необхідно записувати.

З урахуванням представлених даних, спільна робота студентів над проектом у дистанційному форматі з використанням технологій Zoom або Microsoft Teams може бути організована таким чином:

- 1) студенти самостійно обирають тему проекту;
- 2) викладач розподіляє на малі групи студентів із різними рівнями володіння іноземною мовою;
- 3) відеоконференції для усного обговорення проекту іноземною мовою (розподіл ролей, планування ходу роботи, підготовка матеріалів та презентації, заповнення форми саморефлексії) організуються у позанавчальний час;
- 4) студенти подають результати роботи та заповнені форми саморефлексії викладачеві та іншим учасникам групи та обговорюють їх, підбиваючи підсумки.

Прикладами тем для розгляду студентами можуть бути: аналіз зведень новин за певний тимчасовий відрізок або присвячених певній проблемі; розповідь про цікаву для студентів публічну особу/подію/книгу або фільм; імітація новинного ролика з розподілом ролей (один студент – ведучий-журналіст, другий – очевидець тощо) та ін. [6]

Варто зазначити, що, оскільки ми рекомендуємо звертатися до вузькоспрямованих та нескладних проектів, в середньому може бути достатньо однієї-двох зустрічей у Zoom та Microsoft Teams тривалістю в дві академічні години для підготовки та обговорення матеріалу. Іншими словами, така організація проектної діяльності не лише дозволить студентам вступити у живе спілкування іноземною мовою та активно задіяти стратегії вияву ініціативи у розмові, співпраці та уточненні, а й не викличе у них додаткових труднощів та значною мірою не підвищить їхнє загальне навчальне навантаження [8].

Підбиваючи підсумки, можна сформулювати такі положення, спрямовані на адаптацію проектної діяльності до використання у дистанційному форматі програм Zoom та Microsoft Teams:

- 1) звернення до вузькоспрямованих та короткострокових проектів;
- 2) самостійний вибір теми проекту студентами;
- 3) відеозапис позаурочної роботи над проектом для контролю викладачем;
- 4) різнорівневість малих груп;
- 5) основна вимога щодо оцінки проекту – усне обговорення учасниками матеріалів проекту у позанавчальний час [7].

З метою розвитку комунікативних навичок на дистанційному занятті в Zoom та Microsoft Teams нам також здається доцільним задіяти ігрові елементи. Так, за рахунок звернення до ігор підвищується мотивація студентів до вивчення навчального матеріалу та участі в занятті; розвиваються такі особистісні якості, як зібраність, ініціативність, уміння формулювати та відстоювати свою точку зору; розширюється кругозір. Ігри допомагають подолати психологічний бар'єр у спілкуванні іноземною мовою, сприяють закріпленню у мові граматичного, лексичного та фонетичного матеріалу, дають студентам можливість роботи в команді та зміни роду діяльності.

Таким чином, спираючись на досвід використання програм Microsoft Teams та Zoom у навчанні іншомовного усного та писемного мовлення, викладачеві для ведення заняття в рамках відеоконференції необхідно:

1. Створювати окремі класи (канали) для виконання дискусійних мовленнєвих вправ у групах;
2. Активно використовувати мовленнєві вправи, презентації, метод проектів, проводити рольові ігри, читання вголос, проводити усне опитування для закріплення мовленнєвих навиків;

3. Ознайомитись із інструментами, які пропонує платформа, для організації усних висловлювань студентів;
4. Через зміну формату вербальних засобів навчання необхідно пам'ятати, що можливість оцінки точності мовленнєвого висловлювання студента реалізується через інтерактивні засоби, які пропонують Zoom та Microsoft Teams;
5. Для виконання мовленнєвих завдань ефективніше використовувати електронні версії друкованих видань через трансляцію екрана викладача;
6. Наближення усної комунікації онлайн в Zoom та Microsoft Teams до аудиторних умов можливе за рахунок використання відеокамери та функції розмиття фону при усній відповіді на занятті, перевірки залучення до спілкування студентів, які не використовують відеозв'язок, а також роботи з вправами, націленими на активне використання невербальних засобів спілкування.

Висновки

Отже, реалізація дисципліни «Іноземна мова» із залученням можливостей новітніх інформаційно-комунікативних технологіями у навчальному просторі немовних спеціальностей має як позитивні, так і негативні чинники. Зокрема, очевидно позитивними є такі фактори, як можливість зберігання навчальних матеріалів на онлайн-платформах, інтерактивність та мультимедійність, заміна традиційного роздавального матеріалу (роздруківки, картки тощо) інтерактивними засобами навчальної наочності, різноманітність форм роботи на занятті, наявність зворотного зв'язку, використання додаткових онлайн-ресурсів, мультисенсорне відображення інформації. Як негативні сторони позначаються технічні проблеми (у тому числі неякісна передача звуку з боку студента та викладача, неякісне відображення візуального матеріалу та труднощі використання інструментів онлайн-платформ), відсутність безпосереднього спілкування з викладачем та іншими учасниками групи, менша продуктивність роботи на занятті, відсутність можливості роботи з традиційним роздавальним матеріалом (роздруківки, картки тощо), монотонність заняття. Щодо індивідуального (тобто для кожного студента як особистості) значення на перший план висувається економія часу, розвиток навичок самостійності (або автономної роботи), здобуття досвіду роботи із новітніми інформаційно-комунікативними технологіями та використання цих навичок у майбутній навчальній та професійній діяльності. Для реалізації індивідуально-особового підходу онлайн-платформа надає широку палітру необхідних інструментів. Рішення зводиться лише до методично грамотного їх застосування.

Послугування новітніми інформаційно-комунікативними технологіями на заняттях із англійської мови у ЗВО зі студентами немовних спеціальностей суттєво розширює ресурсну базу для трансляції знань, засвоєння та тренування навчального матеріалу, а також творчої роботи з ним. За допомогою зазначених технологій викладачі доповнюють свій методичний набір ресурсів онлайн-вправами із зовнішніх інтернет-джерел, внутрішніми та зовнішніми онлайн-сервісами під час заняття.

Список використаних джерел

1. Безрукова А. Методика розробки, проведення та забезпечення навчальних занять при очно-дистанційному навчанні під час вивчення англійської мови на немовних спеціальностях. *Особливості викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей*: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Житомир, 26 листоп. 2014 р. Житомир, 2014. С. 3–6.

2. Бондар С. Використання Інтернет-технологій у системі автономного вивчення професійно-орієнтованої іноземної мови студентами немовних спеціальностей. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. Т. 34. № 2. С. 75-81.
3. Бурлімова Б., Яслинська К. Інноваційні технології вивчення іноземної мови у ВНЗ. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля*. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2018. № 1 (15). С. 223-228.
4. Буровицька Ю. Інформаційно-комунікаційні технології у вищих навчальних закладах: алгоритм впровадження. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2016. Вип. 133. С. 23-26.
5. Вавілова Г. Інформаційно-комунікаційні технології – ефективний педагогічний засіб формування комунікативної компетентності студентів ВНЗ. *Наукові записки НаУКМА*. Серія «Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота». 2015. Т. 175. С. 27-34.
6. Васильченко Л. Функціонал програм Microsoft Teams та Zoom у дистанційному навчанні англійської мови. *Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень* : матеріали V Міжнародної студентської наукової конференції, м. Київ, 2 грудня, 2022 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2022. С. 226-228. URL : <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-02.12.2022/18>
7. Давиденко О. Особливості розвитку комунікативних навичок з іноземної мови у студентів немовних спеціальностей за дистанційної форми навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 48. Т. 1. С. 278–283.
8. Жулківська А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням. *Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри*. 2019. № 1. С. 289-292.
9. Карпа І. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення англомовної компетенції студентів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2016. Вип. 16. С. 322-327.
10. Костенко І. Використання Інтернет-ресурсів на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 1. С. 170-176.